

ЫЖЫН

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 175 (10772)

1978 чылдың июль 28, пятница

1925 чылда үндөштүнгөн

Өртөө 2 жыл.

МАЛ ЧЕМИНИҢ БЕЛЕТКЕЛИ — ШАЛЫПЧЫ ФРОНТ!

АРГАЛАРНЫ АЖЫГЛААР

1978—79 чылдарның кышыга уткуштур нитиниң малынга быжык чөм-суурну тургузар дээш Кызыл районда «Кара-Хаак» совхозтун ажил-ишчилери күненишкинин амылдап турарлар.

Бо чылым кандаашының болганыдан совхозтун ситек көзөр чөвүлдөрүн мал чөм чөм хирини үнүң—деп, «Кара-Хаак» совхозтун директору Владимир Бутенко чургаалады. Ынчыл-даа болза, ажил-ишчилери четтер саянык чөм белеткен алды дээш бүгү күнүп өмөк-веп турарлар.

Совхозта бо хүнерде мал чөм белеткөөр 12 кичи составтун механикостаттын бригадамы тургускан. Оң сингилери Кара-Хаак суурдан барык алдан хире километр терде ситен келин эгелен. Оң бир аленоку Теректиг-Аксонда меде ажаап турар.

Теректиг-Аксон. Бо чөм Кыг тырдан ырак эвес. Бол-Хомд парону кеш-өң, солгай та- даже чоруп орарга-ла, мал чөмниң белеткелчилериниң турлаа көстүп келир. Ында дөрт кичи составтың асно меденин сөөлүг тектарларын ажаап турда чөм беривис.

Чөөн-Хемчикте «Тыгаа» совхозтан пий чыл мурунда келген-даа болза, он беш чыл ажалдаан ол дуржулганы механавиатор Сокур Монгуш тугарышты маала эки чорутканыстан бир га черден барык 15 центнер медени аштур бис—деп, комбайн башкарытчы Сокур Монгуш чургаалады.

КУДУ ТЕМД, ОРГАНИЗАС ЧОК ЧОРУК

Танды районда ССР-ниң 50 чымы атты совхозтун ажил-ишчилери онгу беш чылды үшү шалыпчы чымында нитиниң малынга 3000 тонна ситени, 1750 тонна сенаж, 700 тонна витаминиң ситен даганым белеткен алыр план-оноаданы алган. Ажил-ишчилер мал чөм белеткөөр механикостаттын комбинетти отряд бар. Ында бүгү техниканы болгаш дүржүкталы механизаторларны быжыктаган.

Совхозта мал чөмниң белеткелчинин составы он хонукта бендион, баштайгы хүнериниң денелешиле хөөвэр. Ам ында 321 тонна ситен белеткелтинген, азы хүнде доңгун-ле 11 тонна ситен. Сөөлүг он хонукта чангыс килограмм-да сенаж немештон. Темпиниң бедилей турарының чылдагыны үчүлү.

Малчың кичи бурзуу бодуну күжү-биле 15 тоннадан азыр ситени белеткен алыр учурун дөн партия обкомунун борушунуң, республиканың Министрлер Чөвүлелиниң шийтири бар болган.

Сиген келер деп оноады берген эвес. Ову капча билер бис. Даргалам мыгташпас-даа үчүлүр.

Алаа хожуу бригаданың бригадир Оюу Ниспан база чөмнү келир. Оу мыгта диди: — Хойжугуларга ситен белеткен деп тус-тузунда оноады бербор. А нити бригадага 20 тонна ситен оноаган. Ову ажалым бергеш көзөр кыйнаа.

АВМ УЗУКТЕНИШКИНИҢ АЖЫЛДАП ТУРАР

Витаминиң ситен даганым белеткөөр АВМ-0Б5 агрегатты совхоз төвүнде тургускан. Ону ийн эдеч-биле ажалдадып турар. Бир эдеч-ле аду-хуну-биле бодун хонукта ажаап-лаар. Эдеч бурзууде ийн оператор, үш ажилчы — оператор, чөм ажилчылар Александр Гольцов биле Николай Николаевич олар эдечтерин баштап турар. Олар ол ажилга узуу дуржулгалык. Чүгле алаа даган эвес, харын ону борбандылар кылдыр бүдүрүп турар. Бүдүрүп даганның шылары эки: 1, II сорттуу.

Биччала-даа хол кадырлыг чөмрү ажил малчылар доктаамал ажилдап, ыш арады, дөңгөндөр Кыргыла ситениң чай аразында келип турар.

Совхозтун пий бригаданың малчылары база мал чөмниң белеткелчи кирер. Хойжугулар Чооду Орусая, Мавыкан Кок-оол олар нитиниң малынга быжык чөм-суурну тургузар дээш шалыпчы ажилдап эгеленер.

Хунуң аз чутуга айтарың— мал чөмниң белеткелчи. Ол ажилче совхозтун директорунуң, партомың ажалдап берген ажилчылар артык. Сигенчилер-биле доктаамал аргыжым, оларга эргөөнү чугула чүдүр: аш-чөм аймак, чымыг иди-көп-биле халдыган бис. Келер кышпа уткуштур «Кара-Хаактың» ишчилери нитиниң малынга алды мул ажил тонна мал чөм белеткелтиңер. Хүдүн алыр үнүктүдө өккөн дүжүрүктел. Планым күжүлдөп дөш бүгү бар аргаларымы ажилдап бис—деп, партомы секретары Б. Сокур чургаалады.

Д. ЧЫДЫМ. ЧУРУКТАДА: меде ажаалам; мурнакчы механизатор Сокур Монгуш. А. ЗАПЦЕВИҢ фотолары.

УЖУДУУШКУН УЛАМЧЫЛАВЫШААН

УЖУДУУШКУН БАШКАРАТ ТӨП (СЭТА). Космонавтылар Владимир Ковалевтук болган Александр Иванченовтук орбитага ужудуушкунуң алымы пелелым дооступ турар. Орбитада «Салют-26» «Союз-29» «Прогресс-2» артем-шиптел комплексиниң экипажының ажил хуну Москва-биле эртектиниң 8 шактан көжөөкниң 23 шакка чөдөр үргүлүлөп турар.

Чарыштын эгелекчилеринде ИЮЛЬ ПЛАНЫН КҮҮСЕТКЕН

Оңгу беш чылдың үшү чымының планын оноадаларың ССР-ниң чар Конституциянының бир чыл оноада—сентябрь 7-ле кууседе дугайында хүлээлгени «Водоканал» эгелекчи коллектив алган. Бо эргелекчи ындыг эгелекчи саналды үндүргөн баштайгыларың бирээзи. Коллектив социалисттик хүлээлгениң чөмичкинниң күжүлдөп турар. Амгы уеде олар сентябрын күжүлдөп амылдап кирипкен.

«Водоканал» эргелекчи коллектив «1978 чылды планым додур болгаш ажал күжүлдөп дөш социалисттик чарышты калбартыр дугайында база бүдүрүлгени ажилталым болган ажилчы шыларың бөднөргө доктаамал СЭКП Төп Комитетиниң, ССР-ниң Министрлер Чөвүлелин, ВЦСПС-тиң болгаш ВЛКСМ Төп Комитетиниң Чагаамы ханы соңуурга-биле танышкан, аурунуң ажил-хөрес-биле харылыларын шийтердешер. «Водоканал» ажил-ишчилери онгу беш чылдың үш чымының планын ССР-ниң чар Конституциянының бир чыл оноада—сентябрь 7-ле күжүлдөп амылдап турар.

ТАРААЖЫ ТИИЛЕГЕ ЧУРТТУҢ ШӨЛДЕРИНДЕ

ГИГАНТ СЭУР. (Ростов область), СЭКП ТН-иң Чидгыне секретары, ССР-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң Дагстан өм Л. И. Брежневтиң чагаамы соруку кирген Салык районунуң тараа ажил-ишчилер Гигант совхозунуң коллектив бедитке социалисттик хүлээлгениң чөмичкинниң күжүлдөп турар. Төвүн чүрттүп шыгамырыңче 61 муң тонна тарааны, он шийнде 54 муң тонна кымыл-тастың үнели болган күштүк сорттарын үргөн. Парламан ажал 21 муң тонна тарааны чүдүрүп чурткан. Бир гектардан-ла жүкүрт ортумаа-биле өркен чылдаамында алды центнер хой болган.

Күш-ажалчы тийлелдерге алдарымын, суурнуң төп шөлдөгү митинг арттырген. Узуе депутаттарың Ростов область Советиниң күжүлдөп турарың-биле хой-аштар совхозтун ажил-ишчилери болгаш социалистерге элги байыр чөдөр. Ол СЭКП обкомунуң, обком-комитетиниң, обком-райкомунуң, ВЛКСМ обкомунуң чымының коллективке тыгыман.

Митингте СЭКП Салык районунуң бирги секретары В. Воронин, совхоз директору Д. Антөлев болган эгелек-даа «Гиганттың» бө чымы күш-ажалчы чөмичкинери— СЭКП ТН-иң июль (1978 ч.) Планунуң шийтерилгесине, кедө ишчилер дугайында сартирени болгаш чаагың саянык салышкыныга додарткай харым болгаш дөвүн денделгени.

МИЛИОН ТОННАНЫ!

СТАВРОПОЛЬ. Ставрополь-дү ховужудар ийги миллион тоннага кыриштер күжүлдөп турар. Садыр аргыжым, амгы уеде крайда хонук буржуазия-ле чүс муң гектар тарылта шоудун дүжүлдүп ажаап ан турар.

ШАЛЫПЧЫ ЁЗУ-БИЛЕ

ВОЛГОГРАД. «Ромашовский» совхозта күш-ажалчы алдыр тугун шөфчилер — Волганың подштыктер азы-буудуң ажилчыларың алдыр кылдыр додөр. Тараа кезилдеңге хүн бүрдө оноадалың ажал күжүлдөп турар, хойрайдан барган шөфчилер аженуу ол ыракы ажил-ишчилериң тараа-ажалчыларың ортузда чарыштын бирги черин чаалап алган. Заводтун саямы, коммунисттик күжүлдөп турарың ажил-ишчилериң шалыпчы Г. Слепухнин дугайында иди узуу хүндүлө-биле миде турар. Ол өркен чымын он бир муң центнер ажал тарааны тавымчалы кестирген, совхозтун ховуждарың бир ийн рекорду тургускан.

МЕХАНИЗАТОРЛАРГА

Пудемекниң калбак десир прокаттаның заводтун марканы салган автогидромашиниң «мерксис-1»-ирык ховуждары механизаторлар дүштең ийн чөм чөдөр. Ижевскиниң биче литратың машиналың күжүлдөп турар комбинетини, ажал-саямы шафтарын, чаа тудар стодары болган салдыларын, чашында болган хүдүн чагалтаны, хөгөргөн өртен шымыларың тургускан. Дугулар кырында тургускан ийдик столова бир рейте-ле дөртөн кичкин эка чермекер аргыжым. Чамдык ажал-агайларда ол машиналарың ажаап-ажымашын транспорт комбинетиниң составына болган механизаторларын култура-амдырал хандырылганың авиоларында кошкан. Заводту чарыты тугканы, бүдүрүдө курамыларын ажилдамы өркен чымы белеткелдинде бир муң хову столоваларын хойну белеткен, чүрттүп иям-бүрү буау-парыкче чорудар аргам берген.

УРЕЗИН АЖЫЛЫН — УЛЕТПҮР ҮНДЕЗИНИҢЕ

Цехтери болган складтары үш гектар ажал чөмнү эвезе, а бүдүрүлгү чылда он муң тонна ажал турар урезин ажалың коллективни Пермь областың «Лобановский» совхозунда тургускан. Ында хол-биле кымыл ажил шууг чөм, тараа култураларың урезинериң белеткелчи болган тарылта мурунуң аргылашыңны, оларның кадагаланың, чүдүрүп болган дүжүрү ажилдарың чорударыга үлөтүр технологияны нешереткен. Ында шууштурга шуугуңнары ажаап кылды дагай болгаш ол шактагы тараа урезинериң хары угда ажилдап турар.

Ол комплекс база беш чылдык эгелек-дөш боор областа ажалдадып кирген урезин аргыжым болбайзыр, эян механикостаттынган он төс бүдүрүлгелерин бирөөн болуп турар. Ам-даа үжөк ийдик бүдүрүлгелерин түдүп турар.

Урезини аргылаарың, куралдарың болгаш сорттарың ажал чөмнү чымыг эян технологияту чорудуна-биле хой-аштар келген болган узуу күш-ажал чымыг иштетип турган. Ыччанга артемдегилер болган талаалыктер мад тагызастаттыганы урезин аргылаар

Чөм ажилчылар амырадыкчы хон бары он-на киделдер. Бо берге, коң чымын малчың бурзуу бодунуң малынга бөөр чөмни бодунар аргаларын ажилдап тургаш белеткөөр хүлээлгелги.

Бис кыйын мал чөм белеткөөр бис— деп, хойжу Оюу Арбачан-оол халдылган.— Совхоз чыл бүрдө белеткен каар чүе.

БАМ — МААДЫРЛЫГ ЧОРУКТУҢ ОРУУ

БАЙКАЛ СЫНЫН ӨТТҮР

БАМ оруунун тугулары Байкал сынын өттүр орук казып турар. 19-кү тоннель ортасында Леонид Базалиннин удуктаны комплексти бригада Байкал сынын барылы талалаан өттүр үттөп кел чыдар. Бот-оруга-чарылга арзаган ажылдаш бригада ийги квал-талда 260 метр шольна калкан. Ол дээрке планна-инида 20 метр ара болганы ол. Ол-биле чергелеш-тир материалдары болгаш артык дээктерин камнал алган.

Көл тоннельдин тузунда Анатолий Бухтиярвотун удуктаны бригада эки ажылдап турар. Ол, Л. Базалин ишкеш, БАМ тузунга Харьков метроунун ту-туунан келген.

М. СОВЕНКО,
СЭТА-нын корр.

Иркутск областы

БУЛУТ ЫНДЫНДА

Бурул Болар сынынын өдөөндө изиг аржаны суу унуу чыдар, чогураа чечектелип турар черден мөнгө меңги шыккан даг бажынче бичии отряд өрөткөн-де унуу чоруптар. Онч составында тракторист И. Куй-лин, прочодниктер Г. Павлов, Н. Некиселов, А. Плот-ников, А. Кустовский болгаш чер чымырчычы В. Протопопов кирип турар. Олар боттарынын оруун дээрке орук джирлер. Элим оттур, дил көшкелег чердеп олар каныг-даа шиптарынан хамарылга чокка Болар бажынче унууштор. Ол даг бажында Удованнин геология-шишчилел экспертизанын Су-лумат бөлүү ажыктыг казымдары джип турар. Чер үттөөр станоктар ынаар өрү будуттар аразында ажыл-дап турар. Ол бедикте чыгыш шынчи бөзүн чок. Дол-гандыр менги хар.

Геологтар ажылын дурген доозарынче чүттүрүп тур-ар. Удасас бээр, Чараже, Байкал-Амур оруу шөйлүп кээр. Чер иштини үжүженин шипчилекчелери ам бе-лин чештин, демирнин, дохукасылгы металлдарын, ту-зуз материалдарынын болгаш чер иштини суунун байлак курлавырын тыпканнар.

Л. ФАДЕЕВ,
СЭТА-нын корр.

Чита областы

БУДУРҮЛГЕ КОМПЛЕКЗИ

Байкал-Амур оруунун уунда Мурнуу Якутиянын девискаар-будурулге комплекси — будурулгелери бо беш чылда ажылдап эгелей бээр баштайгы комплекс. Перюнгинин хөмүр-даш курлавырыг черинде разрез тузунуну ажыкчынары казымал байлактыг каттарже чокушулап орат. Разрез чанында боллазымдалага фаб-риказынын корпустары база бенип үнүп орат. ССР-ини чаа Конституциянын бирги чылында бээр биче БАМ-нын кад орутары шөйлүп кээр. Ол оруктап чыл төчүндүзүн эгелеп Сибирдин үлетүр тәэтирине хөмүр-дашы чүдүрү чорулар. Ол черин хөмүр-да-жыга Нерюнги-ГЭС ажылап кырыттар.

Комплекстин үлетүр будурулгелерин болгаш оон төвү Нерюнгиди хоорайнын мөнгө деп черде тузуп ту-рар. Оон ангыда ол чер шимчөөшүнүн куржаала-га хамаржып турар. Тузугларын тургузуу, матери-алдары, төлөнөөлө ол нарын байдалдарын көзөңгөйтгө ап турар.

Д. БУБУЯНИН,
СЭТА-нын корр.

Якут АССР.

ЧАА СУУРЛАР

БАМ-нын төөн талазында эн улуг суур болур Горня каныг болурун архитекторлар кол планга төлөөлөп дооскан. Сууруга хей калт бажынары тудар. Мынаар-га доогандыр турар тайганы үрөгөөсөн болуп, бажы-нары эн таарымчалыг кылдыр чыкканы тудар анаар. Чуртталга корпустарынын чаныга сазыг төвт, клуб, школа, уруглар комбиначы турар.

Төлөөлөкчүлөр Хабаровск крайын Солнечный ра-йонууну девискаарине тудур ол суурну кол планга кылдып дооскан. Ол суурлары Волгодонск, Тамбов-тун, Пензынын болгаш чуртун еске-даа хоорайлары-нын төлөөлөрү тудар.

А. ИВАНОВ,
СЭТА-нын корр.

Хабаровск край.

ЧАЛ «СЫРТЫК»

Белир үенин хоорайн Ургалды болгаш демір-орук станициянын тугуждарынын ажылдап турган чери азалык тузалактын чининишээр чер болган. Анка бажын тудар мурунда хоорайны бижылган, чал «сыртык» кылдыр каныг доураак төгөри чүтүл.

Орук чок байдалда ындыг хоорайну бээр канчап э-көөрүл деп айтырып тургустунун келген. Ону механик-тер В. Иванов биле В. Капустинын ажыкпалары чогу-мчалыг шиптирлеп. Олар агрегаттарын Ургал деме-те ажыларынга таарыштырган, тузалактын чери кежи-лдүрүтү хоорайлары шөйлөг. Олар ам ай сайында 50 мун кубометр тем үнүндү сый, элеватор дачыдын турар.

Ю. ВДОВИН,
СЭТА-нын корр.

Артистер Аян Туткан

Тугууну чөөн участогунга эн баштай Хурмуля станициянын тугуждары Ю. Эллистин «Кусук куз-длар» деп комедиясын көргөнөр. Ол шипи-биле Амурда Комсомольск хоорайнын шип театрынын коллективин БАМ-га көргүзүлгө азыктаган.

Тайга, сыйнара тугуждар куштура амыралын-дан хожудавайн турар. Чуртуну дык хей хоорайлары-нын уран чүл мастерлери тугуждарга үрүлгү ака-лап көп турарлар. БАМ тузунда Ленинградтын А. С. Пушкин атыг академиктиг шип театры, «Лаз» деп хөжүм ансамбли, Уралдын, Донецкий артистери оюн көргүзүп чоруу турар. Тугуждардын ачы-төвү — бичии бамчылар Ленинградтын «Геремок» деп ой-наарак театрынын шиплерин. Хабаровскден экек-тег «Потылыг» деп шипини сонугураан.

Маалыктыг чоруктун орууну тугуждарын «Орук өттөрү» деп уран чүл фестивалы, сурагалы арти-стер, композиторлар, күүсөдкителер-биле ууражалда-лар манал турар.

М. ХАНУХ,
СЭТА-нын корр.

Хабаровск хоорай.

БӨМБҮРЗЕКТИҢ СУДАЛЫ

СЭТА болгаш ПМА: КЫСКА ДЫҢНАДЫҒАР, ТАЙЫЛЫҒАР

ЧУРУКТА: Фидель Кастро биле тура халыкты армиянын эн талантыг командирлеринин бирээ-зи, төрөзи чуртунун хосталгасы дээш коргуш чок демиселчи Камилло Сьенфуэгос.

СЭТА-нын фотохондизмы.

ЛАБОРАТОРИЯЛАРДА

Совет-попына космо экспедициянын үзөндө эрттир-ген шөвөдөлөдүрүн түндөлдүн ажылдап кылдыр ССР-ини болгаш Полюна Улуу Республиканын Эртемлер ака-демиянын эртем төптөрүндө эгелээ.

«Союз-30» корабль-биле орбитадан бадыр келген эртем чүгүтүү база бир көзгөн эртемдептерге дамчыдып бээр ССР-ини Эртемлер академиянын космо шипчи-лелдерини институтуна июль 26-да болган. Демиз чок байдалга кылган, чартык дамчыдык кристалларын хө-вирлерин суукап ийн камсууды Полюсанын Эртемлер академиянын фотка институтуну социалистеринге дамчыды берген.

СЭТА-НЫҢ КОРР.

ЧОННУҢ БҮЗҮРЕЛИ

АДДИС-АБЕБА (СЭТА). Чап-түт болган деп эргешин чаа нийтелидеп тургузар дээш ле-миселе даштык болгаш шип-тики реакцияны күштерин эфюл революциянын чылалы-чок тилдирине бузурелин Тур аминистративтиг чөвү-ледин доктаамал комитети-нин кезигүүн Лессеге Асфуу илгөргөй.

Чуртта байдал дугайында анаа эркен семинарга чүвө чүтүгөлаш, революциянын эр-кен дөрт чылдарында калаак үзүсчү массалар национал экономиканы кедеринге, чуртун камгаланар күчүзүн бижыгыларынга, социал-эко-номияныг калаак чарыкчал-дарын амьдалыга боттаны-варына ынак үлгү челиш-кинерине чели алган деп, ол демдөгөдү. Чуртун чуртта-чы болгон 90 хууч туруп түрүп көлөз черлерге үлгү чарыкчалар болган. Чер ре-форманын дугайында дек-ретти чаралаан революстүг чо-рүдүшүктүнара тарачынары-ны хара туларынга, оларын политикагн угаан-мелерелин болгаш организастиг чоручун

бедирине үлгү адыган бер-ген. Оон түндөлдө көлөзө үзүсчү эрге-чыгырайын чаа органианы — тарачынары-нын ассоциацияларын болгаш оларын төп органы — Бүгү-эфюпния ассоциациян тур-гускан. Амгы үеде ол аса-пацияларда 7 миллион ажыг тарачын өг-булелер бастан турар.

Империалист күчүндө бо-логаш реаксияны араб суу-чүмүндар дегип, контрре-волюстүг бөлүктө хөдөлүп турар Элитре мөжула байдал сыр өскө. Бо күштер Эфиопияны чангыс азия болгаш түскүлүн чоруту чаа шаар дөш хөдөл-үнү турарын Лессеге Асфуу демдөгөдү.

Делегей империализм бол-гаш оон чалчалары Эфиопия-ны хувайтп. революцияны чаа төсөр дөш шырбайын туура-даа, чуртун ажыкты чоннары боугун чаалап азымышкынары камгалаа-рыныг төзү шиптирлет, чур-тун чангыс азия болгаш ле-вискаар айлы-биле бүрүн-бү-дүн турар чоручу камгалап шыдаар деп, ол демдөгөдү.

Харысалга кыдат талага онаажыр

ХАНОИ (СЭТА). Вьетнаман үнүп чоругурунун дугайында ийн чуртунга ара-зылда чели алганга дугу-ругага дүшкөйлү турарын, ВСР-нин тускайлап бол-ган айымл чок чорунга хора чедирип турарын ол дем-дөгөдү. Кылат тала ындыг хөдөлөшкүнерин топ-дөраан социалырин ДХМ-нин төлө-лекчиси веген.

Кылат тала болурун мүгү-дөшкүнерин сөксатпас, бөзү-нүн түрүгүн албалаар болза, чүтүгөлажышкынары түндөлд чөк болур, ол дээш хары-салганы кылат тала долугу-биле чүктөөр деп, ВСР-ниг ДХМ-нин дындамында дем-дөгөдү.

ЛА-ПАС. (СЭТА).

Боливия-нын президентини кылдып чарлөттүргөн генерал Хуан Переда Асфуу чазак кабинети-ниг тургускан. Оон кезигүүнери-нин хей нүгүзүчү сөөлү дөрт чылда бир-ле тузайында ха-мааты кжирлер болган, олар буржуа партияларын сон-гугада блогууну — үчүчү на-ционаликтиг эвелелин тала-зы-биле Переда Асфуунун та-лалачылары болуп турар. Ча-

зактын үш шөрт кезигүүнери-нин холунда кол албан-ту-лаалар кирген: национал камгалаан, шиптик керек-терин, көлөз ажыл-агыйын болгаш тарачынары керекте-йилги талазы-биле министр-ствалаа оларын эргезиле.

ГАВАНА. (СЭТА). Бохунун

СОЦИАЛИЗМ ЧУРТТАРЫНДА

● ПРАГА

Амгы үенин электор-савад-га төвүн Чехословакиянын Усти хоорайында акш-жем үзү будурур талазы-биле заролта ажылдап кирген. Ол элек-троннуг техниканы амьзыла-да ол төп Чехословакияла ашп-чем устерин кылды үмү-рер талазы-биле бүтү будуру-гелерге бүзүрүшкүнүн, сай-гарышкынын, планлаш-кынын болгаш материал-техникагн хамырылганын та-лазы-биле сан-мелдөөлөрн сай-гарып ажылаарын хамырып база шылаар.

● БУДАПЕШТ

Атомнуг электростанциялар тугурунун программазын Эко-

номиктиг Дуалажылга Чөвү-ледин кезигүүнери чурт-тарынд ботталдырында Вен-гриянын будурулгелери илеп-кейлиг киржип турар. Амгы үеде ол чуртун эртемдерини атомнуг электростанцияларга ажыктууган сүгүн катан тургузар машиналарын төлө-нилеп турар, а Чехелинда ме-таллургия болган машина ту-душкун заводтарынын бирээ-линде атомнуг электростан-цияларга ажылаар контроль-септеле аппараттарын буду-руп эгелен.

Экономиктиг Дуалажылга Чөвүледин кезигүүнери туртарынын энергия, олар чүл болгаш чиг-өт талазын-га калы амьдалагызынын үр хууссагы улуг программазы

өл программанын кол уга-ныншынарынын бирээзи атомнуг энергетиканы хжгү-деринге кады ажылажылга кылдыр керүп турар. Чөвүле-дин Европа чуртарында бол-ган Кубага 1981—1990 чыл-дардын үзөндө ийги күчүзү 37 миллион киловатт атомнуг электростанциялары тугузын төлөвилон. ССР электро-станцияларга адролот олар чүлүзү бээр болгаш оларын ту-зарына техникагн дөткөмчө-ни көргүзүр.

● УЛАН-БАТОР

Уаус ажыл-агыйы эн чу-гул кампаны — малга чөм бөлөктөлдү улусчу Моода эге-рээ. Кобло айымтын мал чөм-вөри бөлөктөөр «Буянг» дээр

улуг ажыл-агыйын болгаш Төп аймактын «Залучу» дээр кур төрөп анкай курамы-агыйыныч механизаторлары ногаан кезелдеге бир дуга-рында кирген Чыгм сөгчө кезилдеегге бүтү техникагн бедиктелин кыска хууссаз белик шынаарыг доосгаш, олар сөгчө кезерини планым онзалдарын хүн бүрү 15—20 хуу ажыг күтөсөйп турар. Бо чылдын Моода ний-тези-биле 1.113 миллион тон-на сөгчөн бөлөктөөр, эркен чылдызынан 70 мун тонна хей болуру ол.

(СЭТА).

ӨЛҮМ ЧОК МААДЫРЛЫГ ЧОРУК

ГАВАНА. (СЭТА). Социалист Куба бөдүнү улуг байыр-далын — Национал тура казымышкына күтүн байрала-лы-биле демдөгөдү. Хосталга ынакшылап болган ма-дырыг куба улусуну революстүг демиселдин чыл демдө-лөй 1953 чылдын июль 26-да эгелен. Мынаарда Фидель Кастро баштаан анкай революстүр-патриоттар Батистанын империалист дараалынын үзүм — Сантьяго-де-Куба хоорай-да Моика казармаларын штурмана. Революстүг демисе-лин чыл демдөгөлөрин ол эгеин алдын үжүктөр-биле биж-гөн.

Монкаданы штурмана кжирлерин өлүм чок маалыгы чорук бүтү чуртка калбарып, хосталганы демиселдин чилиг чалымын көстүп көргөн күш-биле кылсын үндүрүскөн. Оон түндөлдө Куба революция тилдөө болган бөмбү-рзектин барын талазынга эң баштайгы социалистиг күрүш тургустунаган.

Монкаданы штурмана маалыгарын тугун бедик түшү-пшаан, Куба Коммунист партиянын удурулазы-биле со-циализми тургузарын оруу-биле бузуредит бунтаар-

дал орат. Республиканын ажылгы чоннары бөдүлү аллар-дыг юбилейин ялы-бүрү адырларга кайгычыктыг челиш-кинер-биле укаан. Кубанын Компартиянын I съездини шиптирлерин бүтүрөлдө-биле күтүүдө, күрүш тургу-зушкунуну айтыргалары челишкитиг шиптирлеп, үлүсчү эрге-чаргыра органианы, политикагн болган хөй-мичи организацияларын бижылап турар.

Куба — күчүзү социалистиг калы ажылажылганын бижыг эвөөчү, Экономиктиг Дуалажылга Чөвүледин илепкейлиг келгитүн. Дүшкүрүзүг чорукту чаврыкчылар чоругушкуну хамыларынмы, удустарын хостут, хам-маарышпас хөжүлдөгө эргелери байтыкаарында куба бөтү-тү үлүсү кирер. Кубанын антиимпериалист даштык политиказы анаа делегейин бедик авторитетин берген.

Монкаданы штурманагынын 25 чыл өнө аныктарын болган студенттерини XI Бүгү-делегей фестивалынын деле-гаттары бооп, чер бөмбүрзектин депшиктиг амыктарын Хостага ортулууда чөдө берген төлөлекчелери база бай-ырлап турар.

ТАЙЫҢ БОЛГАШ СОЦИАЛИЗМ КҮШТЕРИНИҢ ЭВИЛЕЛИ ДЭЭШ

БЕИРУТ. Йемен Улуу Демократтыг Республиканын поли-тиказы ажыкты массаларын эрге-ажыктырин камгалаары-ге, хөстөлдү, социал денине, тайбын болган социализм күштери-биле азындап бижык-лаарынчө улаган деп, Йемен Улуу Демократтыг Республи-каны Каттыккан политикагн организацияны Национал фрон-туну ТК-ынны чыгити» сек-ретары Абдэль Фаттах Исма-ил Ливаниян негеле сайынга үер «Ал-Хуррия» сөдүгүнү айтыргаларына харылап ту-ра демдөгөдү.

Ол орукта бичи хей саямг бергелер, сүткээлдерин болган

агрессиянын айымдары ма-нап турарын билер бис. ыч-чалжак демократия, хостала болган социализм күштерини челин ап турары кайгычы-ктыг тилдөгөлөригн үзөндө чуртуп турар бис, мынаган делегейин революстүг шип-чөөшкынине хамарылаптыг бичи демократтыг респу-бликаныс болурун демиселди хазакан эвес, а бичи-биле калы — бүтү антиимпериали-стиг күштер түрүп турар дөригн билер бис деп, ол чу-галаган.

Чоюкү Чөөн чүкте импе-риализми, социализм болган реалдыктын чинжээленикче-

риниң мурунга араб делегей-нин бүтү-ле патриотчу болган депшиктиг күштерини эвиле-лин бижыкларын эрге-жөк чүтүлгөн А. Ф. Исмаил айтыган. Мынаган араб чурт бургузуге патриоттары бол-ган демократтарын чангыс өнөч челин алдыр чүтүзү деп, ол демдөгөдү.

Дүжүп беричи политикага болган ажыктыч, саягыныч чорукка улур демиседа чо-рудуп турар депшиктиг араб чурттар составтыг кылды «удурушканын болган өйтүр шывышкынын фрон-тузун» тургусканын араб чан-гыс өпш бижыкларын хө-рөнгө чүтүлө челишкити кыл-

дыр сайап турар болгаш ол фронтууну айма-чорудулаптыг илеп-кжирлеринге салыш-кын кирер бөдөлүм бис деп, А. Ф. Исмаил уламчылаан.

ПУДР-де партия тургузуш-кунууну айтыргаларына ол доктаган. Авангарды пар-тиянын уставынын болган программанын төлөвөлдүн бөлөктөри бичин чуртувста доозулап, келер үеде өнө следияны эрттиреринге бөлөк-кенип турар бис. Партия съез-дининге келер делегаттар деп-шиктер хурдаларын чуртту бү-гү районларыга чокку үеде эрттирер деп, А. Ф. Исмаил түндөлдө чүтүлгөн.

(СЭТА).

ЭЛИТРЕДА ДАЙЫН ЧОРУДУЛГАЛАРЫ

АДДИС-АБЕБА. (СЭТА). Элитре мөжууну админи-страстиг төвү Асмараже сепаратисти бөлүктөрүн чөпөстөгү отрядтарынын үм хун иштине шапал халлашы-кын Эфиопиянын национал армиянын кезектери өйтүр шипик деп национал революстүг оперативтиг коман-далыны июль 26-дагы меде-лелине айткан. Армия туур шпал халлашыкын эзөөн, еан угуанышкынарга че-

диниянын чоруткан. Оон түндөлдө Судан-биле кызы-лар чөтүгөна Хумера, Ов-Ладжор, Тосони хоорайлары, ол мынак мөжуун админи-страстиг төвүнү муруну талазында Адди-Куала, Адди-Ури хоорайлары болган өс-ке-лаа чурткакылыг суур-ларын хостан, Кымыл да-лайда Масара портту бү-лөкчөшкынин чаа тавараан.

Сепаратисттерин отрядтары дөшп чоруп турар үеде көвү-

рутлерин, платиналарын, сут-гарыга системаларын, элек-три станцияларын чаа төвө-көн, эмнелгелерин, школа-ларын, үлетүр будурулгелери үрөгөдөн деп дындаптыг айткан. Национал армиянын дайчылары — түс черин чурттакчы чөптүн дөткөчө-зи-биле катан тургузушкуну ажыларын калбаа-биле эге-лөөн, дайын чорудуларын үзөндө каражадан чурт-такчаларга дузалачыны көр-

гүзүп турар. Даштын болган иштиг реакцияны чизишкынары турга-даа, эфюпия революция талында, ден эргеге, демократияга болган соци-ализмге үндөлдөн чаа нийте-леди чуртка тургузар уга-нышкынын бижык-биле база чыгылыг чөк чорудар алдар деп документиде айттып турар.

СССР-ини болган Иранын аразында экономиктиг болган техника, кады амьдалыкка бижыгып база хөгжүп турар. Бүтү-эвилелдин: «Техно-промэспорт» каттыжымшык-ынын чаргн көрөзүн бугу-гаар төлөвөлөп күчүзү 1260 мун киловатт «Рампи» деп электри станицияын Иранын муруну чүтүлө тузуп турар.

Ленинградтыг «Электро-сила» каттыжымшыкны дорт энергоблоку ук станицяже чорудар, оон баштайгызы бо-лур 315 мун киловатт күчүзү блок бо чылдыг демобрьда токтү бээр.

Станициян тузуу 1981 чылда доостур.

ЧУРУКТА: «Рампи» элек-три станициянын тузуу.

(СЭТА-нын фотохондизмы).

ИРАНДА ХӨЛЗЭЭШИН

НЬЮ-Йорк. (СЭТА). Төтө-рафин албан бөлүктөрүнүн дындагыдан ап көрөге, июль 22 болган 23-түн хү-неринде чазакка үдүр чогууа күштүг халлашкынары бо-лган деп, ЮНИ агентиледия корреспондентин дамыткан.

Мусулманнарын аймы чөк чорук күштери-биле үскөзө-жипкинерин үзөндө 40 харе кажи өлүктөн, 100 харе кажи бамгалаткан бооп турар. Юскөзөжипкинерин дугайин толдугайы-биле дып-ташайп турар, ыччалаа-да шопили болган шөртгөр «корум-чүрүм чөк» чорукту базар үеде таныклары ажыл-лаарын Иранын оппозиция бөлүктөрү медеглөш.

Чуртта онза байдал болган таңдылдамасын шаны турга-же, Боливиянын ялы-бүрү районнарында ажыкты чонна-рын чыккаларды, демисежип үнүшүкүнери болуп турар. Боливиянын ажылын анка-зын дык отряд — коргул-чүр руйктеринин халкыла-ры 48 шаныг ажыл сокса-зышкынын эрттирбей. Омаз чаа сонгулда эрттирерин не-гөөнөр.

